



## רשות ההגבלים העסקיים

החלטה בדבר מתן פטור לפי ס' 14 לחוק ההגבלים העסקיים:  
**בקשה 2385: BAYER A.G., פלטוב תעשיות (1998) בע"מ**  
**בקשה 2411: BAYER A.G., פולילגל - תעשיות פלסטיקה בע"מ**

### 1. מבוא

ביום 2 ביוני 1998 הונחה על שולחני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח 1988- ("החוק"). עניינה של הבקשה עסקה שנחתמה בין Bayer A.G. ("באייר"), לבין פלטוב פלרס בע"מ ופלטוב תעשיות (1998) בע"מ שבשליטתה ("פלטוב"). עיקרה של העסקה - השקעה של באייר בפלטוב ובתמורה הקצאה של 20% ממניות פלטוב לבאייר, והתחייבות של פלטוב לרכוש מבאייר לפחות 80% מהתצרוכת השנתית של חומר גלם מסוג פוליקרבונט.

חמישה ימים מאוחר יותר, ביום 7 ביוני 1998, הונחה על שולחני בקשה דומה, שעניינה מתן פטור לעסקה שנחתמה בין באייר לבין פולילגל רמת שופט מגידו ופולילגל תעשיות פלסטיקה בע"מ שבשליטתה ("פולילגל"). בהתאם להסכם זה, בתמורה להשקעה של באייר בפולילגל הוקצו לבאייר 26% ממניות פולילגל, ופולילגל התחייבה לרכוש מבאייר לפחות 80% מהתצרוכת השנתית של חומר הגלם מסוג פוליקרבונט.

הואיל ומדובר היה בשתי עסקאות דומות שנערכו בסמיכות זמנים, והואיל ופלטוב ופולילגל הן מתחרות ועל כן רכישת המניות בשתי החברות על-ידי באייר עשויה היתה להשפיע גם על התחרות בין פלטוב ופולילגל, החלטתי לדון בשתי הבקשות במשותף, ולבחון את השפעתן של שתי העסקאות על התחרות, הן במישור האנכי של היחסים שבין באייר לכל אחת מן החברות הישראליות, והן במישור האופקי של יחסי התחרות בין החברות הישראליות לבין עצמן.

לאחר בדיקה שנערכה על-ידי עובדי רשות ההגבלים העסקיים, שבמהלכה הועברו מידע ונתונים משלימים אודות הבקשות, הגעתי לכלל מסקנה כי בכפוף למספר תנאים, אין ההסדרים פוגעים בצורה משמעותית בתחרות בעסקים.

ביום 7 ביוני 1998 הודעתי לחברות על אישורן בתנאים של הבקשות. להלן הנימוקים למתן האישור.

### 2. הצדדים להסדרים הכובלים

#### 2.1. באייר

באייר היא חברה ציבורית גרמנית, העוסקת במגוון רחב של עיסוקים בתחום מוצרי הכימיה ועסקיה פרוסים על-פני העולם כולו. היא מייצרת מוצרים וחומרים שונים בתחומי התרופות, מוצרי הצילום, הגומי והפלסטיקה. החברה אינה רשומה בישראל. בין שאר עיסוקיה, מייצרת באייר חומר גלם מסוג פוליקרבונט, המשמש לייצור לוחות פוליקרבונט המיוצרים הן על-ידי פלטוב והן על-ידי פולילגל. באייר היא אחד הספקים העיקריים של

חומר גלם זה בעולם. שיווק מוצריה של באייר בישראל נעשה באמצעות חברת לידור כימיקלים בע"מ.

## 2.2. פלטוב

פלטוב פלרם בע"מ היא חברה ציבורית הנשלטת על-ידי קיבוץ רמת-יוחנן. עיסוקה העיקרי ייצור של לוחות פוליקרבונט, אקריל ו-P.V.C, וכן יבוא של לוחות מוגנים כנגד שריטות המיועדים למיגון רכב. כל פעילות הייצור, למעט ייצור לוחות ה-P.V.C, הועברה בהתאם לעסקה הנדונה לחברת הבת פלטוב תעשיות. מוצרי החברה משמשים בענפי התעשייה, החקלאות, הבניה, זיגוג כלי רכב ולביצוע עבודות בשיטת "עשה זאת בעצמך". פלטוב מייצרת לוחות שטוחים וגליים במגוון מידות, עוביים, שקיפות, גוונים טקסטורות וציפויים, ומייצאת לחו"ל למעלה מ-80% מתוצרתה.

## 2.3. פוליגל

לשותפות פוליגל שני שותפים: קיבוץ רמת השופט המחזיק ב-70% מהזכויות בה, וקיבוץ מגידו לו 30% מהזכויות. השותפות עוסקת בייצור ושיווק של שני מוצרים עיקריים: לוחות פוליפרופילן ולוחות פוליקרבונט כפולי דופן. למעלה מ-90% מתוצרתה של פוליגל מיועד לייצוא.

## 3. השווקים הרלבנטיים

ההסדרים שבפניי נוגעים למספר שווקים עיקריים: שוק חומר הגלם פוליקרבונט, שוק הלוחות השקופים לבניה ושוק החיפויים השקופים לחקלאות.

### 3.1. שוק חומר הגלם פוליקרבונט

הפוליקרבונט הוא חומר תרמו-פלסטי המסופק בצורת גרגרים מגובשים. בישראל אין יצור של חומר הגלם פוליקרבונט, והוא כולו מיובא ממספר יצרניות בינלאומיות, ביניהן General Electric (G.E.) (המייצרת בעיקר בארה"ב ובאירופה), באייר (המייצרת באירופה, ארה"ב ובמזרח הרחוק), Dow Chemicals (המייצרת בעיקר בארה"ב ובאירופה) ו-Mitsubishi (המייצרת במזרח הרחוק).<sup>1</sup> באייר ו-DOW עוסקות בייצור חומר גלם בלבד, ואילו G.E. מייצרת הן את חומר הגלם והן מוצרים סופיים ביניהן לוחות פוליקרבונט. חלקה של G.E. מוערך בכ-25%-30% מהשוק העולמי. לכל החברות הזרות נציגים בישראל.

אין מגבלות ביבוא חומר גלם זה לישראל, ובחירת היצרן ממנו תעשה הרכישה תלויה בשני גורמים עיקריים: מחיר חומר הגלם וטיבו. לפי מידע שנמסר על-ידי החברות המבקשות, חלקה של באייר בהספקת חומר הגלם היה ב-1997 כ-80% מתצרוכת חומר הגלם הן של פלטוב והן של פוליגל. כמו כן, לטענת החברות, היו בשנים האחרונות מספר מקרים בהם נוצר מחסור חריף בחומר גלם. הדבר נבע ככל הנראה, בין היתר, ממעמדה של G.E. בשוק

<sup>1</sup> בהתאם לסטטיסטיקה בינלאומית בענף הפלסטיקה, התפלגות ייצור חומר הגלם פוליקרבונט בעולם היא GE: 41%; באייר 27%; DOW 10%; מיצובישי 9%; והיתרה בידי אחרים.

חומר הגלם ומפעילותה המקבילה בשוק המוצרים הסופיים, וביכולתה להעדיף אספקה של חומר גלם למפעליה שלה על-פני אספקתו ליצרנים מתחרים.

### 3.2. שוק הלוחות השקופים לבניה

כתוצאה מהאפשרות לייצר לוחות פוליקרבונט מעבירי אור נעשה שימוש בלוחות פוליקרבונט לבנייה במקומות בהם נדרשת בניה מעבירת אור, כגון קירות מסך, מחיצות, ויטרינות, גגות שקופים, קירוי בריכות שחייה, וסככות. בתחום זה קיימים תחליפים רבים לפוליקרבונט, ביניהם זכוכית, אקריליק ו-P.V.C.

בתחום קירות המסך, מחיצות וויטרינות, תופסת הזכוכית נתח של כ-80%, לוחות הפוליקרבונט כ-8% והיתרה מתחלקת בין אקריליק ו-P.V.C. בתחום הקירוי השקוף למבנים, בריכות וסככות, מוערך חלקה של הזכוכית בכ-50%, לוחות הפוליקרבונט כ-35% והאקריליק כ-9%.

חלקה של פוליגל מסך לוחות הפוליקרבונט המשמשים לבניה בישראל הוא כרבע ואילו חלקה של פלטוב כשליש. חלקן מכלל הבניה מעבירת האור זניח.

### 3.3. שוק החיפויים השקופים לחקלאות

השימוש שנעשה בלוחות פוליקרבונט בחקלאות הוא לכיסוי וקירוי חממות. האלטרנטיבות לשימוש בפוליקרבונט הן שימוש בזכוכית ושימוש ביריעות פוליאטילן. האלטרנטיבות השונות נבדלות הן במחיר והן בתכונות החומרים. בשוק החקלאי מהווה הפוליאטילן, אשר מחירו נמוך באופן ניכר, אמצעי החיפוי העיקרי, כ-90%, והיתרה נחלקת בין לוחות הפוליקרבונט והזכוכית.

מרבית לוחות הפוליקרבונט המיוצרים על-ידי שתי החברות מופנים לשוק הבניה (כ-90%) ואילו לשוק החקלאי מופנים רק כ-10% מלוחות הפוליקרבונט.

## 4. תחרות בפועל ובכוח - יצרני לוחות פוליקרבונט נוספים ואפשרויות היבוא

מלבד פלטוב ופוליגל קיימים בישראל מספר יצרנים נוספים של פוליקרבונט: דן פל מקיבוץ דן, ופלזית מקיבוץ גזית. על יבוא לוחות פוליקרבונט לישראל אין כל מגבלות, לא מגבלות מכסיות ולא מגבלות תקינה או מגבלות אחרות. למרות שלוחות הפוליקרבונט הם מוצרים שמתנהל בהם סחר בינלאומי ניכר, כמעט ולא קיימת בישראל תחרות מיבוא. הסברה של תופעה זו כרוך, ככל הנראה, בכך שהצריכה של לוחות פוליקרבונט בישראל מוגבלת, ומפוזרת בין מוצרים שונים הנבדלים זה מזה בצורת הלוח, עוביו, אחוז העברת האור וכיוצא באלה. הואיל והיצרנים המקומיים מחזיקים במלאי מוצרים מגוון, אשר רובו מיועד לייצוא, ביכולתן לספק את מגוון המוצרים ולהעניק שירות ללקוחות מקומיים במהירות רבה ובעלות נמוכה יחסית.

## 5. הכבילות שבהסכמים

כל אחד משני ההסכמים בנפרד מכיל כבילה אחת - התחייבותן של החברות לרכוש לפחות 80% מתצרוכת חומר הגלם שלהן מבאייר. מאידך, העובדה שבאייר נכנסה כשותפה בשתי החברות המתחרות חייבה אותי להתייחס גם לאפשרות לפיה מעורבות זו של באייר תקטין את התחרות בין שתי החברות, באופן שבאייר תשמש כגורם מתאם בין החברות המתחרות.

## 6. הערכת השפעת ההסדר על התחרות

ההסדרים הנדונים מהווים חלק ממגמה עולמית של הסכמים אנכיים בין יצרני חומרי הגלם ליצרנים מקומיים בארצות השונות. הסכמים אלה מאפשרים ליצרני חומרי הגלם להבטיח לעצמם שווקים, וליצרני המוצרים המוגמרים להבטיח לעצמם אספקה בטוחה של חומרי הגלם. ההסכמים שלפנינו מהווים חלק מהערכותה של באייר בתחרות העולמית שהיא מנהלת מול G.E., החברה המובילה בעולם הן בייצור חומר הגלם והן בייצור המוצרים הסופיים.

מבחינתן של פוליגל ופלטוב טומנים ההסכמים מספר יתרונות תחרותיים: ההסכמים יאפשרו הקטנת עלויות עסקה בהתקשרויות חוזרות עם באייר ויבטיחו אספקה סדירה של חומר הגלם במחירים תחרותיים, ובפרט בתקופות מחסור עולמי. בכך יתרמו ההסדרים להגברת כושר התחרות של החברות בשוקי חו"ל, אליהן מפנות החברות את רוב רובם של מוצריהם. כמו כן, השקעתה של באייר תאפשר לשתי החברות לשפר את אמצעי הייצור שברשותן, ולהגדיל את מגוון מוצריהן, הן לשוק המקומי והן לשוקי חו"ל.

שוק חומר הגלם פוליקרבונט, אליו מתייחסות הכבילות שבהסכם, הוא, כאמור, שוק עולמי בו שולטות מספר חברות בינלאומיות, שהגדולה שבהן היא חברת G.E., המתחרה בבאייר בייצור חומר הגלם, ומתחרה בפוליגל וביתר החברות הישראליות במוצרים המוגמרים.

בנסיבות העניין, שוכנעתי כי ההתחייבות מצדן של פוליגל ופלטוב לרכוש 80% מחומר הגלם שלהן מבאייר אינה עשויה לפגוע בתחרות שבין יצרניות חומרי הגלם. בנוסף, שוכנעתי כי אין בהסכם כדי לחסום אספקת חומר גלם למתחריהן הישראלים של שתי החברות. על-פי ההסכמים רשאית באייר להמשיך ולמכור חומר גלם לכל דורש ללא מגבלה הנוגעת לתחום עיסוקו. בנוסף לכך, ליצרני לוחות הפוליקרבונט המקומיים, המתחרים בפוליגל, מספר מקורות אחרים לחומר הגלם, הכוללים את כל החברות הבינלאומיות העוסקות בייצורו. המסקנה מהאמור לעיל היא כי ההתחייבות לרכוש 80% מתצרוכת חומר הגלם מבאייר תפגע בתחרות, אם בכלל, באופן שאינו משמעותי - הן בשוק חומר הגלם והן בשוק המוצרים הסופיים.

## 7. השפעת מעורבותה של באייר בשתי החברות על התחרות ביניהן

כאמור, כניסתה של באייר לשתי החברות המתחרות לוותה בחשש כי הדבר יקל על אפשרות של תיאום בין פוליגל ופלטוב אשר יפגע בתחרות ביניהן. לאחר שבחנתי חשש זה הגעתי לכלל מסקנה כי אין הוא מצדיק התנגדות למתן הפטור, וממילא ניתן להפיגו על-ידי התנאים בהם התניתי את הסכמתי.

## 8. התניית הפטור בתנאים

את הסכמתי למתן הפטור התניתי בתנאים, שפורטו במכתבי אל החברות מיום 7 ביולי 1998, ואשר יש בהם כדי להקטין את החשש לתיאום אסור בין פוליגל ופלטוב באמצעות באייר. תנאים אלה מהווים חלק בלתי נפרד מהחלטתי.

ואלה הם התנאים:

(א) באייר לא תפעיל זכות מזכויותיה, בפלטוב או בפוליגל באופן שיש בו כדי להפחית או למנוע את התחרות הקיימת או הפוטנציאלית בין החברות או גורמים הקשורים בהן.

(ב) מבלי לגרוע מכלליות האמור:

(1) אדם המכהן בפלטוב כנושא משרה מטעמה של באייר או כעובד - לא יכהן בתפקיד כלשהו, בין כנושא משרה ובין כעובד בפולגל, ולהיפך; מי שכהן בפלטוב כנושא משרה מטעמה של באייר או כעובד, לא יכהן בתכוף לאחר תום העסקתו בפלטוב, בפולגל, ולהיפך. לעניין זה - "אדם" לרבות קרובו ואדם הכפוף לו; ולעניין זה "כהונה": מילוי תפקיד או חלק ממנו, בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות הנחייתו של אדם אחר שלא ממלא תפקיד בפלטוב או פולגל.

(2) לא יועבר, בין במישרין ובין בעקיפין, מידע הנוגע לעסקיה של פלטוב לידי אדם המכהן, מטעמה של באייר, כנושא משרה או עובד בפולגל ולהיפך; באייר תהא אחראית לכך שמידע כאמור הנוגע לעסקיה של אחת משתי החברות לא יגיע לממלאי תפקידים בחברה האחרת.

(3) לא תתקיים כפיפות, ותישמר הפרדה מלאה בבאייר, בין מי שהוא ממלא תפקיד כלשהו מטעמה בפולגל, למי שהוא מטעם פלטוב.

(ג) התעורר ספק כלשהו בנוגע לתחולתו או פרשנותו של תנאי מהתנאים האמורים, יובא הספק לבירור אצל הממונה.

## 9. סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, ולאחר ששוכנעתי כי ההסדר המבוקש מגביל את התחרות בעסקים באופן לא משמעותי, החלטתי להיענות לבקשות שהונחו לפני, ולפטור את הצדדים לבקשה 2385 ולבקשה 2411 מהחובה לקבל את אישור בית-הדין להסדרים הכובלים, זאת בכפוף לתנאים שפורטו לעיל.

בהתאם לסעיף 15 לחוק רשאים כל הרואה עצמו נפגע מהחלטה זו, איגוד עסקי וארגון צרכנים לערור על החלטה זו בפני אב בית-הדין להגבלים עסקיים.

---

ד"ר דוד תדמור

הממונה על הגבלים עסקיים

ניתן היום, כ"ב טבת תשנ"ט; 10 בינואר 1999.